

Kertomus Kotikielen Seuran 72:nnesta toimintavuodesta.

(14. 3. 1947—13. 3. 1948)

Kuluneena toimikautena Kotikielen Seura on pitänyt kuusi kokousta (kevällä 1947 2 kokousta, syksyllä 1947 3 kokousta ja keväällä 1948 1 kokouksen). Niissä on ollut läsnä keskimäärin 43 henkeä (edellisenä toimikautena 48). Kokouksissa on pidetty seuraavat esitelmät ja alustukset:

14. 3. 1947 (vuosikokous): tohtori AIMO TURUNEN: »Eräistä savolais- ja karjalaismurteiden rajailmiöistä.»
24. 4. 1947: maisteri MARJA-LIISA ARO: »August Ahlqvist suomen kielen kehittäjänä.»
16. 10. 1947: tohtori LAURI POSTI: »Eräistä kantasuomen äännehistorian kysymyksistä.» (Julkaistu Virittäjässä v. 1947 ss. 248—253.)
 —»— yliopettaja E. A. SAARIMAA: »Eräistä tyyliseikoista.» (Alustus.)
 —»— tohtori KAARLO NIEMINEN: »Komitatiivin käyttämisestä.» (Alustus, julkaistu Virittäjässä v. 1947 ss. 411—412.)
13. 11. 1947: maisteri MARJATTA OJAMO: »Eräitten vaatekappaletta tarkoittavien sanojen muuttumisesta säälin ilmaisimiksi.» (Julkaistaan Virittäjässä v. 1949.)
 —»— tohtori KAARLO NIEMINEN: »Elativus partitivus genetiivin määräyksenä.» (Alustus, julkaistu Virittäjässä v. 1947 ss. 413—414.)
9. 12. 1947: professori MARTTI RAPOLA: »Satavuotiaita uudissanoja.»
 —»— yliopettaja E. A. SAARIMAA: »Komitatiivista lauseenjäsenenä.» (Alustus, julkaistu Virittäjässä v. 1947 ss. 414—415.)
12. 2. 1948: ylioppilas AATOS SÄÄTELÄ: »Kirjallisuusarvostelumme kielestä.»
 —»— tohtori KAARLO NIEMINEN: »Vieläkin komitatiivista lauseenjäsenenä.» (Alustus.)

Kokouksissa on käsitelty muitakin oikeakielisyyssasioita kuin edellä alustuksina mainittuja. Mm. on keskusteltu Seuran nuorempien jäsenten kirjallisesti esittämien oikeakielisyyksykysymysten ja Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran kieli-toimiston tai Seuran vanhempien jäsenten niihin antamien vastausten johdosta. Tällaisia kirjallisia kysymyksiä on kuluneena toimikautena Seuralle esitetty 9.

Seuran aikakauslehdien Virittäjän yhdeskuudetta vuosikerta ilmestyi v. 1947 neljänä viikkona, jotka sisältävät yhteensä 428 sivua. Lehden kolmas viikko oli omistettu Helsingin yliopiston samojedilaisen kieli- ja kansatieteen dosentille *Toivo Vilho Lehtisalolle* hänen kesäkuun 16. p:nä 1947 täyttäessään 60 vuotta. — Virittäjän julkaisemista varten Seura sai v. 1947 seuraavat avustukset: vakinaista valtionapua 6.000: —, raha-arpajaisten voittovaroista 140.000: —, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralta 50.000: —, Jenny ja Antti Vihurin rahastosta 50.000: — ja Alfred Korde-linin yleisestä edistys- ja sivistysrahastosta 30.000: —, eli yhteensä 276.000: —. Tilaus- ja ilmoitus- sekä korkotulot mukaanluettuina olivat Virittäjän tulot viime vuonna kaikkiaan 434.633 mk 50 p. Lehden julkaisemiskulut olivat 470.474 mk 50 p; niistä oli painatuskuluja 343.276 mk, eli 66.820 mk enemmän kuin edellisenä vuonna. Virittäjän tilinpäätös v:lta 1947 osoittaa tappiota 35.841 mk.

Virittäjän toimituskunnan jäsenistä kuoli heinäkuun 20. p:nä professori VÄINÖ WILLIAM SÄLMINEN, joka oli kuulunut toimituskuntaan v:sta 1904 lähtien. Vv. 1905—1906 hän oli lehden taloudenhoitajana ja toimitussihteerinä. Kotikielen Seuran muuhunkin toimintaan prof. Salmi otti nuorempana aktiivisesti osaa. Mm. hän oli vv. 1904—1907 Seuran pöytäkirjurina eli Seuran sääntöjen nykyisen nimityksen mukaan sihteerinä. — V:n 1947 lopussa luopui tohtori ERKKI ITKONEN Virittäjän toimitussihteerin tehtävistä, joita hän oli hoitanut yhtäjaksoisesti 10 vuoden ajan, eli v:n 1938 alusta lähtien. Tohtori Itkonen jäi kuitenkin lehden toimituskunnan jäseneksi. Uudeksi toimitussihteeriksi v:n 1948 alusta on otettu maisteri REINO PELTOLA. — Muita muutoksia Virittäjän toimituskunnassa kuluneena toimikautena ei ole tapahtunut.

Jäsenmaksunsa maksaneita jäseniä oli Kotikielen Seurassa kuluneena toimikautena 47. Jäsenmaksun suuruus oli 25: — lukukaudelta eli 50: — lukuvuodelta.

Seuran toimimiehinä ovat olleet seuraavat vuosikokouksessa 14. 3. 1947 valitut henkilöt: esimiehenä professori MARTTI RAPOLA, 1. varaesimiehenä tohtori LAURI HAKULINEN, 2. varaesimiehenä tohtori KAARLO NIEMINEN, sihteerinä maisteri REINO PELTOLA, varasihteerinä maisteri JORMA VUORINIEMI, rahaston-, kirjaston- ja arkistonhoitajana tohtori VEIKKO RUOPPILA, tilintarkastajina kamreeri AIMO PENTTILÄ ja maisteri MATTI SADENIEMI sekä varatarkastajina pankinjohtaja PAAVO PITKÄNEN ja maisteri MATTI LIHMOLA.

Seuran edustajina August Ahlqvistin, Yrjö Wichmannin ja Artturi Kanniston rahastojen korkovarojen käytöstä määrävissä lautakunnassa olivat v. 1947 professori MARTTI RAPOLA ja maisteri MATTI SADENIEMI. V:n 1946 korkovaroista lautakunta määrää tohtori *Aimo Turuselle* 2.900: — suuruisen palkinnon teoksesta »Lyydiläismurteiden äännehistoria. I. Konsonantit» sekä tohtori *Pertti Virtarannalle* samoin 2.900: — suuruisen palkinnon teoksesta »Länsiyläsatakuntalaisten murteiden äännehistoria. I. Konsonantit». — Sanakirjasäätiön valtuuskunnassa ovat Seuran edustajina olleet maisteri EINO LESKINEN (varsinaisena) ja tohtori KAARLO NIEMINEN (varajäsenenä). — Tieteellisten Seurain paikannimitoimikunnassa ovat Seuraa edustaneet maisteri LYYLI RAPOLA ja tohtori LAURI HAKULINEN, edellinen varsinaisena, jälkimmäinen varajäsenenä.

Helsingissä maaliskuun 13. p:nä 1948.

Reino Peltola

Kotikielen Seuran sihteeri.